

fra 1 til 5.000 € pr. dag. Endvidere er der åbnet mulighed for fængselsstraf i 3-5 år.

2.3.4. Lovforslaget

Formålet med at hæve det vejledende bødeniveau i Danmark er at sikre, at det præventive element, som udgøres af den bødestraf, der pålægges en forurener, optimeres mest muligt. Som led i vurderingen af den præventive effekt er det nødvendigt også at forholde sig til, hvorledes det danske bødeniveau måler sig i forhold til de økonomiske sanktionsmuligheder i Danmarks nabolande. Det afgørende moment vurderes at være, hvorvidt de økonomiske sanktionsmuligheder i nabolandene ligger på et sådant niveau, at en potentiel forurener på vej gennem flere staters farvande, kan komme til at betragte det som en økonomisk fordel at blive straffet for at forurene i danske farvande frem for at risikere at blive straffet af en eller flere af Danmarks nabostater.

På den baggrund, er der som tidligere anført i forbindelse med lovforslagets udarbejdelse, gennemført en undersøgelse af forholdene i henholdsvis Sverige, Norge, Finland og Tyskland. Denne undersøgelse har vist, at de økonomiske sanktioner i disse lande, med undtagelse af Norge, generelt set ligger over det nuværende danske bødeniveau. Som eksempel kan nævnes:

Et skib på mellem 3.001 – 15.000 bruttotons, der ulovligt udleder 500 liter olie i havet vil, alt andet lige, i Sverige modtage en objektiv baseret afgift på 118.200 svenske kroner (94.560 danske kroner), eventuelt kombineret med en personlig bødestraf til forurenere. En tilsvarende situation ville i Danmark i dag betyde en bøde på 25.000 danske kroner til den virksomhed, der ejer/driver skibet. For en tilsvarende forurening i Tyskland vil forurenere ifalde en personlig bødestraf på op til 12 x dennes månedlige indkomst, hvilket er langt mere indgribende for forurenere, end hvis bøden pålægges virksomheden, som ejer skibet.

Der ses således at være behov for at bringe det danske bødeniveau på højde med vore nabolande som minimum, således at det for en forurener ikke vil være mere økonomisk favorabelt at foretage udledning i danske farvande frem for i vore nabolandes farvande. Det vurderes i den sammenhæng, at det bødeniveau som blev fastsat ved lovændringen i 2000, ikke længere er tilstrækkeligt til at tilgodese disse hensyn, særligt set i lyset af den tætte skibstrafik, som finder sted i de danske farvande.

En forøgelse af bødestørrelserne forudses at ville bidrage til at opnå den ønskede præventive effekt overfor de forurenende skibe, hvilket forventes over

en årrække at kunne bringe antallet af bekræftede olieobservationer ned. En eventuel senere ændring af bødestørrelsen kan dog blive aktuel, såfremt denne præventive effekt svækkes.

Udover problematikken med den nuværende lave danske bødestørrelse, indeholder de eksisterende vejledende bødesatser også en uhensigtsmæssighed, idet der gives en betydelig »rabat« på de helt store udledninger. Ud fra en forebyggelsesmæssig synsvinkel forekommer det urimeligt, at meget store udledninger bliver relativt »billigere« for forurenere end de mindre forureninger. Det foreslås at begrænse dette forhold ved nærværende lovændring.

Ved lovændringen i 2000 fastsattes vejledende bødestørrelser som illustreredes med udvalgte mængder udslip fra 0 – 10.000 liter olie. Det er forsvarrets erfaring, at de ulovlige udslip typisk ligger mellem 100 og 1000 liter, mens større udslip på f.eks. op til 10.000 liter meget sjældent forekommer, og i øvrigt oftest vil skyldes uheld/hændelser, som ikke er strafbare. På den baggrund illustreres de vejledende bødestørrelser i nærværende lovforslag med udvalgte mængder udslip fra 0 – 1.000 liter olie.

På baggrund af ovennævnte foreslås et vejledende bødeniveau, hvor der for olieudledninger op til 1000 liter sker en forhøjelse i forhold til det nuværende niveau, således at der for en udledning på op til 50 liter kan fastsættes en bøde på 25.000 kr., for udledninger på op til 500 liter kan fastsættes en bøde på 150.000 kr., og for udledninger på op til 1000 liter kan fastsættes en bøde på 250.000 kr. For udledninger over 1000 liter foreslås, at bødesatsen hæves forholdsmæssigt, således at hver liter over 1000 liter som udgangspunkt takseres efter en lineær skala svarende til den gennemsnitlige literpris for 1000 liter, med mindre der foreligger særlige omstændigheder. Herved bringes det danske vejledende bødeniveau op over de lande, vi har sammenlignet os med.

Bødestørrelsen vil som hidtil kunne justeres i op eller nedadgående retning, hvis der foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

De foreslåede vejledende bødeniveauer skal tillige ses i lyset af, at bøden primært pålægges de virksomheder, som ejer/driver skibene (juridiske personer), frem for den eller de pågældende personer, som er ansvarlig for forureningen fra skibet. De vejledende bødeniveauer vurderes derfor også at må have en vis størrelse for dermed at have den ønskede præventive effekt på disse virksomheder, og derigennem kunne påvirke disses handlemønstre.

Ønsket om indførelse af et bødeniveau i danske farvande, som virker afskrækkende over for eventuelle